

Warszawa, 5 lipca 2009 roku

Organizatorzy i Uczestnicy
XV Światowego Zjazdu Kresowian
w Częstochowie

Szanowni Państwo!
Drodzy Kresowianie!

Przekazuję serdeczne pozdrowienia organizatorom i uczestnikom odbywającego się na Jasnej Górze XV Światowego Kongresu Kresowian. Zjazd ten gromadzi wszystkich, którym dziedzictwo polskich Kresów szczególnie leży na sercu, niezależnie od ich dzisiejszego miejsca zamieszkania. Doceniając wagę i doniosłość Kongresu, zdecydowałem o objęciu go Honorowym Patronatem.

XV Światowy Kongres przypada w roku obchodów 70. rocznicy wybuchu II wojny światowej. Wydarzenia, które przetoczyły się przez ziemie polskie w ciągu sześciu lat zapoczątkowanych dniem 1 września 1939 roku, to najbardziej dramatyczne doświadczenie naszego narodu w dziejach. To również tragiczne lata w dziejach innych narodów zamieszkujących przed wojną II Rzeczpospolitą. Podczas takich spotkań jak dzisiejszy Światowy Kongres Kresowian, przed naszymi oczami stają męczeństwo i śmierć polskich mieszkańców Wołynia, Galicji, Podola, Chełmszczyzny. O niewyobrażalnej tragedii zamordowanych, o bólu wszystkich osób, które straciły wówczas najbliższych: dzieci, rodziców, przyjaciół, nie wolno nam nigdy zapomnieć. W tamtych dniach ludobójstwa na długi czas unicestwiona została tradycja wspólnych dziejów Polaków i Ukraińców.

Dzisiaj, po kilkudziesięciu latach od tamtych wydarzeń, Polskę i Ukrainę łączą dobrosąsiedzkie stosunki. Współpraca między naszymi państwami jest faktem. Jednak jeszcze wiele wysiłków potrzeba, by nasze społeczeństwa poznały się, zrozumiały, żeby podjęły wspólny wysiłek otwartego mówienia o wielu trudnych momentach wzajemnej historii, których każda ze stron, wszyscy, mamy świadomość. Tylko rozmowa o czasie minionym, tylko wyjaśnienie i zrozumienie przeszłości, szukanie tego, co w niej wspólne, w drodze dialogu i kompromisu, zapewni naszym narodom zgodne współzycie w jednoczącej się Europie.

Szanowni Państwo!

Obchodzimy obecnie także inną ważną rocznicę: 20. rocznicę wyborów z 1989 roku. Wyborów, w których zwyciężyła „Solidarność”, doprowadzając do upadku komunizmu i przywrócenia naszej ojczyźnie suwerenności. To wtedy, w 1989 roku Polska wróciła do rodziny demokratycznych i praworządnych narodów i rozpoczęła drogę, która poprowadziła nasz kraj do Unii Europejskiej i NATO. Wydarzenia sprzed dwudziestu lat, przełomowe w najnowszych dziejach Polski, stanowią także cezurę w działalności stowarzyszeń Kresowian. Dzięki odzyskanej wolności możliwy stał się nieskrępowany rozwój tych organizacji, ich publiczna aktywność, służąca pielęgnowaniu kresowej historii i tradycji. Uwolniona została także przestrzeń publicznej debaty, w której można dzisiaj bez ograniczeń podnosić trudne sprawy historii i teraźniejszości, w tym także cierpień i szyszan, jakich doświadczały Polacy na Wschodzie. Dopiero w wolnym kraju, w odrodzonej Rzeczypospolitej, możemy odwiedzać i upamiętniać mogiły ofiar, badać i przekazywać przyszłym pokoleniom wiedzę o unicestwieniu polskich Kresów, o ludobójstwie i wygnaniu. Zobowiązani jesteśmy głośno powiedzieć, że taka tragedia nigdy już nie może się powtórzyć. Krokiem na tej drodze jest uznanie prawdy, żal za winy i wybaczenie.

Przestrzeń publicznej debaty, wolna od manipulacji i przeniknięta duchem prawdy, nie wylania się samoistnie, wymaga raczej obywatelskiego zaangażowania osób, które potrafią zabiegać o dobro wspólne. Dlatego w dniu Światowego Kongresu Kresowian pragnę złożyć wyrazy szacunku i głębokiej wdzięczności tym wszystkim, którzy podczas dwu dekad polskiej wolności podejmowali wysiłki dla zachowania pamięci o historii i kulturze rubieży dawnej Rzeczypospolitej. Organizowane przez Państwa wystawy, dyskusje, imprezy kulturalne przybliżały i przybliżają świat polskich Kresów, jego wieloetniczne bogactwo i różnorodność jego tradycji również i tej części polskiego społeczeństwa, która nie wywodzi się ze wschodnich obszarów Polski. Kresy żyją w Państwa umysłach, sercach i sumieniach. Ale także Polacy, którzy pozostali na tamtych terenach, wiele Państwu zawdzięczają. Państwa zaangażowanie w ich sprawy, troska, z jaką zwracają Państwo uwagę na wszelkie przypadki naruszania czy ignorowania praw mniejszości polskiej oraz konsekwencja, z którą interpelują Państwo u władz Rzeczypospolitej o należyte wsparcie dla polskich środowisk i kultury na Wschodzie, zasługują na najwyższe uznanie.

Dziękując organizatorom Kongresu za to cenne i ważne spotkanie, pragnę stwierdzić, że dzięki wysiłkom wszystkich organizacji i osób zaangażowanych w kultywowanie pamięci i tradycji Kresów, pamięć o tych dawnych ziemiach Rzeczypospolitej, a także wrażliwość na los rodaków żyjących dzisiaj za wschodnimi granicami naszego kraju, stają się w naszym społeczeństwie coraz bardziej powszechne. Wyrażając raz jeszcze wdzięczność za Państwa zaangażowanie w sprawy ochrony polskiego dziedzictwa historycznego na Wschodzie, w przekonaniu, że działania te budują przyjazne relacje z narodami dawnej Rzeczypospolitej, proszę o przyjęcie najlepszych życzeń wszelkiej osobistej pomyślności oraz sukcesów w Państwa działalności obywatelskiej.

Lech Kaczyński